

PRIPOROČILA ZA PREPREČEVANJE ŠIRJENJA NOVEGA KORONAVIRUSA SARS-CoV-2 ZA GLASBENE ŠOLE

26. 05. 2020

V dokumentu opredeljeni ukrepi predstavljajo 1. fazo postopnega popuščanja ukrepov sprejetih za preprečevanje okužbe s SARS CoV-2 v šolstvu in se bodo postopno spreminjali v odvisnosti od epidemiološke situacije.

Z doslednim upoštevanjem navedenih navodil je možno tveganje za prenos virusa zmanjšati, ne pa popolnoma izključiti. Odločitev za obiskovanje glasbene šole je izključno odgovornost staršev oz. polnoletnih otrok, prav tako je opravljanje storitve izključno odgovornost izvajalca. Priporočamo, da na spletni strani NIJZ preverite ali imate aktualno verzijo priporočil: <https://nijz.si/sl/sproscanje-ukrepov-covid-19>.

V dokumentu je poudarek na nasvetih za glasbene šole, za ostalo naj se smiselno upošteva [Higienska priporočila za izvajanje pouka v osnovni šoli \(za učence prve triade in devetošolce\) v času epidemije COVID-19](#), verzija 1.

V primeru mature je smiselno upoštevanje dokumenta [Higienska priporočila za pripravo na maturo, obdobje mature in bivanje v dijaškem domu v času epidemije COVID-19](#).

Najpomembnejša pot prenosa novega koronavirusa je **preko izločkov iz dihal** in **preko onesnaženih rok, predmetov in površin**.

Ukrepi proti širjenju okužbe so zato prednostno usmerjeni v:

- **Vzdrževanje zadostne medosebne razdalje in s tem v preprečevanje kapljičnega prenosa.**
- **Redno umivanje rok in čiščenje oz. razkuževanje površin in predmetov in s tem v preprečevanje kontaktnega prenosa.**

Roke vedno smatramo kot kontaminirane, izjema je le neposredno po njihovem umivanju ali razkuževanju.

Z upoštevanjem vseh navedenih ukrepov bomo zmanjšali možnost za okužbo in s tem ščitili sebe in druge. Za pravilno izvajanje samozaščitnih ukrepov mora odgovornost prevzeti vsak posameznik.

SPLOŠNA PRIPOROČILA

Za varno delovanje je zelo pomembno izvajanje naslednjih ukrepov, ki jih morajo upoštevati vsi:

- Redno in temeljito umivanje rok z milom in vodo. Umivanje rok: https://www.nijz.si/sites/www.nijz.si/files/uploaded/navodila_higiena-rok_zdravstveni-delavci.pdf
- V primeru, da voda in milo nista dostopna, si roke razkužimo z namenskim razkužilom za roke. Vsebnost alkohola v razkužilu za roke naj bo 60 do 80 %. Razkužilo za roke je namenjeno samo zunanji uporabi. Sredstva za čiščenje/razkuževanje površin niso namenjena čiščenju/razkuževanju kože.
- Umivanje ali razkuževanje rok je odvisno od dejavnosti, ki jo opravljamo, npr. potrebno je po vsakem prijemanju kljuk (npr. vstopanje v ali izstopanje iz prostorov, pri odhodu na stranišče ali prihodu iz stranišča), dotikanju ograje stopnišča ali po dotikanju vseh drugih površin, ki se jih dotikajo tudi drugi ljudje.
- Ne dotikajmo se obraza (oči, nosu in ust) z nečistimi/neumitimi rokami.
- Upoštevanje pravilne higijene kašlja (preden zakašljamo/kihnejo si pokrijemo usta in nos s papirnatim robčkom ali zakašljamo/kihnejo v zgornji del rokava). Papirnat robček po vsaki uporabi odvržemo med odpadke in si nato umijemo roke z milom ter vodo ali jih razkužimo. Higiena kašlja: https://www.nijz.si/sites/www.nijz.si/files/uploaded/navodila_higiena-kašlja_0.pdf.
- Upoštevajmo zadostno medosebno razdaljo, najmanj 1,5 oziroma 2 metra. Večja razdalja pomeni večjo varnost.
- Prostore je potrebno redno čistiti in razkuževati površine, ki se jih z rokami dotika veliko ljudi.
- Zaprte prostore je treba večkrat dnevno temeljito prezračiti. Pri gibanju in zadrževanju na zaprtem javnem kraju drug drugega ščitimo tudi z uporabo obraznih mask. Pravilna namestitvev maske: https://www.nijz.si/sites/www.nijz.si/files/uploaded/maske2_lektorirano.pdf.
- Pri vseh sestankih prednostno svetujemo organizacijo sestankov s pomočjo računalnika. Tudi posvetovanje s starši naj potekajo po telefonu ali preko računalnika.
- Organiziranje večjih dogodkov oziroma udeležbo na njih, kjer bi bilo teže upoštevati vsa priporočila, odsvetujemo.

Dodatno gradivo na spletnih straneh:

- Preprečevanje okužbe z virusom SARS-CoV-2: <https://www.nijz.si/sl/preprecevanje-okuzbe-z-virusom-sars-cov-2019>
- Kaj lahko storim, da preprečim širjenje novega koronavirusa: https://www.nijz.si/sites/www.nijz.si/files/uploaded/plakat_navodila_preprecitev-sirjenja.pdf

Manjša kot je skupina oseb in manjše kot je število oseb na površino prostora ter večja kot je razdalja med osebami manjša je možnost prenosa virusa.

V primeru večjih skupin in v primeru mešanja med skupinami se je potrebno zavedati, da bo v primeru okužbe število obolelih lahko bistveno večje.

Osnovni pogoj je, da so otroci in zaposleni zdravi.

SPECIFIČNA PRIPOROČILA

Pouk lahko poteka za vsa glasbila, kjer je možno upoštevati ukrepe in zaradi povečanega sproščanja izdihanega zraka ne obstaja večje tveganje za okužbo zaradi kapljic in aerosolov (problem predstavlja npr. petje več pevcev skupaj, kjer ni ustrezne medsebojne razdalje; pri glasnem petju tudi intenzivneje pršimo kapljice; morda tudi pihala, trobila). V primeru dvoma, se posvetujte s specialistom medicine dela, ki pozna delovne procese glasbenikov.

Pri pouku pihal, trobila in petja zaradi povečanega (forsiranega) sproščanja (emisije) izdihanega zraka obstaja večje tveganje za okužbo zaradi kapljic in aerosolov. Priporočamo, da se pouk izvaja le posamezno. Priporočena razdalja med osebami je tri (3) metre, za večjo varnost je možna uporaba pregrad iz pleksi stekla. Pri pouku pihal in trobil ter petja je treba upoštevati tudi položaj in gibanje oseb v prostoru pri spoštovanju priporočene medsebojne razdalje. Dotikanja tujih instrumentov se je treba izogibati, kolikor je mogoče (brez izmenjave instrumentov, preizkušanja ipd.). Če so takšni dotiki nujno potrebni (npr. pri uglasenju godalnih instrumentov), je treba nositi rokavice za enkratno uporabo, ki jih je treba odstraniti po vsakem stiku ali pa si razkužiti roke pred in po uglasenju. Če učenci pridejo v stik s svojo slino - npr. pri čiščenju glasbila - je treba roke takoj umiti ali razkužiti.

Pri pihalih je treba zbirati kondenzirano tekočino. Rabljene robčke za enkratno uporabo je treba odlagati v vreče za smeti. Tekstilne krpe je treba po uporabi ustrezno oprati. Šolska glasbila, ki jih uporabljajo učenci eden za drugim oz. skupaj s profesorjem, naj se po menjavi učenca razkužijo. Svetujemo, da vse površine, ki se jih učenci dotikajo (npr. tipke) po uporabi razkužite.

Glasbila čistite in razkužite v skladu z navodili proizvajalcev, v pomoč so vam lahko tudi navodila ameriške zveze za srednje šole, dostopna na naslednji povezavi: <https://www.nfhs.org/articles/covid-19-instrument-cleaning-guidelines/>

Za izvajanje predmetov/vsebin povezanih z glasbo in gibanjem priporočamo razdaljo med osebami 3 metre in 15 m² prostora na osebo.

Učenec in profesor naj si pred in po pouku umijeta ali razkužita roke. Po vsaki učni uri je treba predvideti premor. Ta služi za umivanje rok in zapuščanje prostora ter prezračevanje prostora in razkuževanje. Priporočamo, da učilnice prezračite po vsaki učni uri vsaj 5 minut.

Odsvetujemo pouk za orkester in zbor ter javne nastope ali predstavitve instrumentov.

OBLIKOVANJE UČNIH SKUPIN

Priporočamo, da se na šoli za skupinski pouk oblikujejo manjše učne skupine. Število oseb v učilnici naj bo odvisno tudi od starosti učencev. Priporočamo, da so skupine otrok v prvi triadi manjše. V kolikor je organizacijsko možno, bi za prvo triado svetovali do 10 učencev. Ne glede na starost učencev pa svetujemo, da naj bo v eni učni skupini največ do 15 učencev, ob tem naj bo zagotovljena tudi ustrezna medosebna razdalja.

OSEBNA VAROVALNA OPREMA

Priporočamo, da vsi zaposleni in starejši od 12 let v objektu šole nosijo maske, zaposleni ves čas, otroci pa izven matične učilnice učne skupine. Vsi naj bodo seznanjeni s pravilnim načinom nošenja in snemanja mask. Pred uporabo in po odstranitvi maske naj si temeljito umijejo ali razkužijo roke. Maska mora segati od korena nosu do pod brade, med nošenjem naj se je osebe ne dotikajo.

Navodila za pravilno namestitev in odstranitev maske so dosegljiva na povezavi: https://www.nijz.si/sites/www.nijz.si/files/uploaded/maske2_lectorirano.pdf

Splošno o uporabi mask je dosegljivo na povezavi: <https://www.nijz.si/sl/splosna-uporaba-zascitnih-mask>

ZDRAVSTVENE OMEJITVE

Smiselno upoštevajte poglavje Zdravstvene omejitve na strani 5 v dokumentu [*Higienska priporočila za izvajanje pouka v osnovni šoli \(za učence prve triade in devetošolce\) v času epidemije COVID-19*](#), verzija 1.

Priporočamo, da se dokumentacijo o prisotnosti v glasbeni šoli hrani vsaj tri tedne.

Prav tako priporočamo, da spremljevalci otrok ne čakajo v objektu glasbene šole. V kolikor otrokom pomagajo pri nošnji instrumenta, naj otroka pospremijo do učilnice in potem takoj zapustijo stavbo. V stavbi naj bodo zgolj toliko časa kot je nujno, nosijo naj masko in naj se ničesar ne dotikajo.

Viri:

1. Verband deutscher Musikschulen. Lockerungen für Musikschulen in verschiedenen Bundesländern. Available: <https://www.musikschulen.de/aktuelles/corona/wiedereinstieg/index.html>
2. Fachverband der Direktorinnen und Direktoren kommunaler Musikschulen der Steiermark. Leitfaden zur Wiederaufnahme eines Präsenzbetriebs an den kommunalen Musikschulen in der Steiermark. Stand: 29. April 2020. Available: https://gemeindebund.at/website2016/wp-content/uploads/2020/05/2020-04-30_leitfaden_ms_steiermark_29_04_2020_wiederaufnahme_praesenzunterricht_finale_version.pdf